

Biotermelő lesz a Gyimes-völgye

Idéntől mintegy 150 gazda kéri a vegyszermentes termelést igazoló bizonyítvány kiváltását

Mivel külön-külön nehezen boldogultak, közösen próbálnak érvényesülni a Gyimes-völgyi mezőgazdasági termelők: egy gyimesfelsőlóki gazda kezdeményezésére bioegyesületet hoznak létre. Eddig 150 gazda jelentkezett.

Összefogtak a Gyimes-völgyi gazdák, hogy az általuk megtermelt élelmiszer egészségesebb legyen és mezőgazdasági termékeikért magasabb árat kapjanak. Az év elején elindult kezdeményezés hatására három község – Gyimesbükk, Gyimesközéplak és Gyimesfelsőlók – mintegy 150 gazdája jelezte, hogy alapító tagként beállna a Gyimes-völgyi Bioegyesületbe, amelyet rövidesen bejegyeztetnek. A közös elképzelés elindítója a felsőlóki Farkas Tibor, aki az előzményekkel kapcsolatban kifejtette: a Gyimes völgyében gazdálkodók többsége vegyszermentesen termel, termékeiket mégis nehezen és olcsón tudják értékesíteni.

A különböző élelmiszer-feldolgozóknak eladott biotermékeket – a tejet és a húst – a nem biominőségű alapanyagokkal vegyesen dolgozzák fel, így nem is kapnak érte több pénzt. Ennek tükrében szinte pocskolás-

Számítanak a fiatalokra is

Az egyesület célja segíteni a termelőket a biogazdálkodás útján való elindulásban, ehhez konkrét tanácsadást kínálnak, illetve a biogazdálkodásra való áttéréshez szükséges dokumentáció összeállításában is segítenek. A biominősítések megszerzése után az egyesület segít az értékesítésben, illetve támogatja a gazdákat a fejlődés lehetőségeinek felkutatásában. Mivel azt szeretnék, hogy egyszerre minél több gazda tegye meg az első lépést és váljon biogazdává, arról döntöttek, hogy az egyesület alapszabályzatába belefoglalják: az idén jelentkezők tagsági díjához képest a következő években csatlakozóknak nagyobb összeget kell majd fizetniük. A tagsági díjat az egyesület működésére és a gazdák megsegítésére fordítják. Farkas Tibor elmondta: május közepéig fogadják az érdeklődőket. Addig lehet

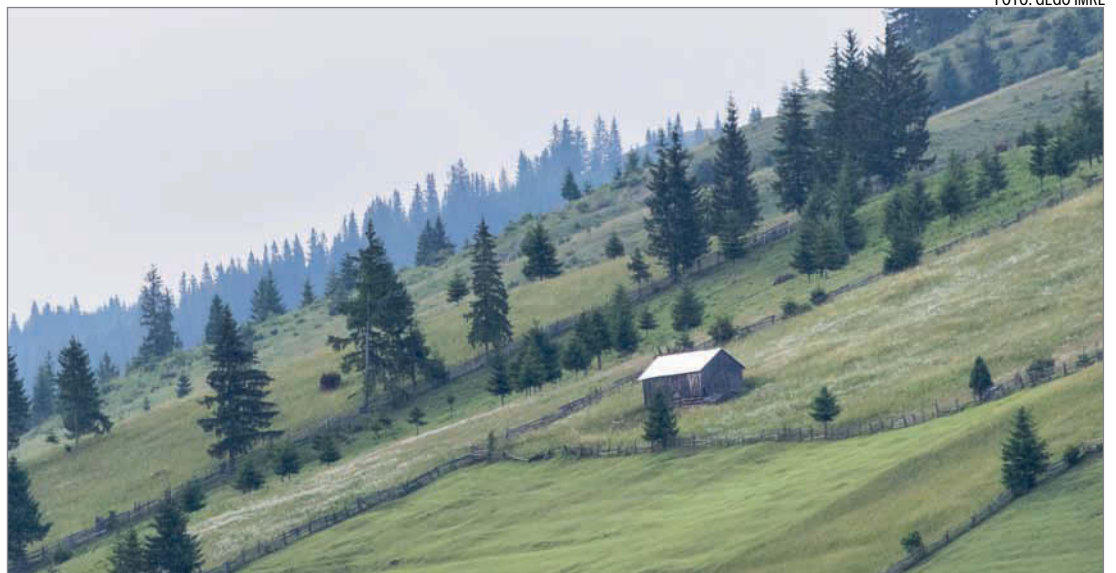
FOTÓ: VERES NÁNDOR

A bio és a hagyományosan előállított állati termékek ára különbözik

nak tűnik a gyimesi alapanyagokat ilyen alacsony áron értékesíteni. A bioegyesület létrehozását szorgalmazó fiatal gazda emiatt döntött úgy, hogy a Gyimes völgyében meg kellene állítani ezt a folyamatot, és nagyobb méretű biotermelést, illetve értékesítést elindítani. Farkas Tibor január közepén egy gazdafórumot szervezett, ahol az érdeklődő gazdák sok mindent megtudhattak a biotermelésről, illetve az értékesítés lehetőségeiről. A mintegy száz résztvevő elégedetten távozott, és a hónap végére már nyolcvan jelezték: csatlakoznának az új egyesülethez. Azóta százötvenre nőtt az érdeklődők száma. A kezdeményező azért várt mostanáig a civilszervezet bejegyzésével, hogy minél több gazda érezze magáénak, és a közösen megfogalmazott ötleteket az alapító okiratba is vezessék be.

ugyanis benyújtani a dokumentációt a biominősítés megszerzéséhez, és a biotermelésre való áttérést támogató mezőgazdasági juttatás is addig kérelmezhető. Az agrártámogatási szabályozás alapján május 16-tól két évig szakem-

FOTÓ: GEGŐ IMRE

A Gyimes völgyének természeti adottságaira építene a százötven gazdálkodó

berek tartják megfigyelés alatt a biogazdálkodásra pályázó gazdaságokat. E türelmi időszak után, akik megkapták a minősítést – és a vállalt feltételekhez tartják magukat –, termékeiket bioáruként értékesíthetik.

„Számítunk a Nyugatra vándorolt fiataljainkra is. Reménykedünk, hogy a megszerzett tapasztalattal, tenni akarással és a megtakarított pénzzel hazatérve jobb jövőt teremthetnek maguknak és mindnyájunknak itt, a Gyimes völgyében. Mottóként vállaljuk: egészséges élelmiszert a vásárlóknak, megélhetést a gazdáknak és reményt fiataljainknak” – foglalja össze egyesületük hívó szavát Farkas Tibor.

Bizalmi viszony eladó és vásárló között

A felsőlóki gazda szerint jelenleg is hagyományos gyimesi biotermékeket állítanak elő, de minősítés hiányában csak az első két jelzőt használhatják. Terveik szerint már a minősítés megszerzése előtt értékesítik termékeiket, hogy mire bioterméket tudnak előállítani, alakuljon ki bizalmi viszony a felvásárlókban a gyimesi termékek iránt. Közben a már bejegyzett biotermékek piacra jutását is megszervezik: mintegy tucat olyan kosteleki gazda akar csatlakozni a Gyimes-völgyi

bioegyesülethez, aki korábban már megszerezte a minősítést, de felvásárlópiac hiányában egyelőre nem tudja bioként értékesíteni termékeit. Ez nemcsak a kosteleki gazdák számára előnyös, hanem a Gyimes völgyében élőknek is, hiszen láthatják: van igény a vegyszermentes termelésre.

Az elmúlt hetekben már egyeztettek biominősítést végző cégekkel, az egyikkel sikerült is megállapodni. Nem ez volt a legolcsóbb megoldás, de a jelenlegi gazdaszámmal egy 40 százalékos kedvezményt sikerült kialakítani az eredeti árból. A térség szintű együttműködés nemcsak a minősítés megszerzésében jelent majd előnyt, hanem az értékesítésben is, ha a megfelelő minőség mellé kellő mennyiség társul. Egyelőre a tej- és hústermeléssel foglalkozó gazdák vannak többségben a völgyben, és néhány bioméhész tevékenykedik a térségben, de sok lehetőség rejlik az erdei gyümölcsök, a gombák és a gyógynövények értékesítésében is.

Polgármesteri támogatás

Megkerestük Pap Imrét, Gyimesfelsőlók és Gergely Károlyt, Gyimesközéplak polgármesterét, akik üdvözölték a biotermesztési

kezdeményezést, de a hátulütőjére is figyelmeztettek. Pap Imre úgy látja, csak a hivatalosan elismert biotermelés jelenthet garanciát a gazdáknak arra, hogy termékeikért valamivel jobb, kifizetődőbb árat kapjanak, mint eddig. A község 1200 portája közül mintegy 750-ben igényelnek mezőgazdasági támogatást, és ezek mintegy fele a gazdálkodásból él meg. Te-

A biotermelés jelenthet garanciát a gazdáknak a jobb értékesítésre.

hát nagy szerepe volna a termékek magasabb felvásárlási árának. Gergely Károly jó tanácsként a kezdeményezés egyik buktatójára is rámutatott: a későbbi magasabb értékesítési árért évekig eleget kell tenni a biotermelés feltételeinek. Emiatt azt javasolja, mindenki jól gondolja meg döntését, mielőtt belevágna. „Egyéb helyi munkalehetőség hiányában Gyimesközéplak családjainak jelentős része – a lakosság 60–70 százaléka – ma is a mezőgazdálkodásból él” – magyarázza a helyi viszonyokat a község polgármestere.

KÖMÉNY KAMILLA

Országos bioadatok

Romániában 2007 óta létezik minősített biotermelés. Miklós Levente, a Hargita Megyei Mezőgazdasági Igazgatóság képviselője szerint a megyében 2013-ban érték el az eddigi csúcst: 320 biogazdát jegyezték. Ez a szám idénre mintegy 220 termelőre csökkent. A Bioterra Egyesület adatai szerint 2010-ig 3155 vállalkozás nyerte el Romániában a biominősítést. 2011-ben már 9703, 2012-ben pedig 15 544 ilyen gazdaságot jegyezték. Ezt követően évről évre csökkent a biogazdák száma: 2013-ban 15 194-en, 2014-ben 14 470-en, 2015-ben 12 231-en, 2016-ban 10 562-en, tavaly pedig 8752-en rendelkeztek biominősítéssel. Miközben a gazdaságok száma folyamatosan csökkent, a biorendszerben megművelt területek nagysága nőtt: 2010-ben 182 705 hektárnyi bioterületet tartottak nyilván, ami 2013-ban 301 148 hektárra nőtt, tavaly pedig országosan 277 660 hektárt vettek nyilvántartásba. A mezőgazdaság valamennyi ágazatához hasonlóan a számok itt is jelzik: kevesebb gazdasággal és a területek növekedésével érhetnek el jobb eredményt a gazdák.

Jövedelmező a biogazdálkodás

Mivel a konkrét számok többet mondanak minden becslésnél, a gyimesiek utánaszámoltak, hogy mekkora a különbség a bio és a hagyományos módon előállított állati termékek értékesítési ára között. Viszonyítási alapként egy kisebb és egy nagyobb gazdaságot vettek alapul. Például egy háromtehenes gazdaság tulajdonosa, aki hat hektár területen gazdálkodik, a leadott tej literéért átlag 65 banit kap. Évente mintegy 7700 lej jövedelme származik ebből. Ha ugyanezt a tejtermelést biotermékként értékesíti, literenkénti 2 lejes árral számolva az évi bevétele 23 900 lej lesz. A mezőgazdasági támogatásokat is beleszámítva hagyományos termeléssel a háromtehenes gazda évi összbevétele 17 900 lej, míg biotermeléssel 35 700 lej volt. A takarmányozásra fordított kiadásokat leszámítva is nagy a különbség a kétféle termelési módszer jövedelmezősége között.